

Boekbespreking.

H. Eidmann: *Lehrbuch der Entomologie*.
XII & 500 bldz., 366 tekstfiguren. Verlag
Paul Parey, Berlijn. Prijs. geb. R.M. 24.—.

De reeks entomologische handboeken is met één vermeerderd door het verschijnen van het hierboven genoemde werk. Zooals uit de inleiding blijkt, heeft de schrijver zich zelf afgevraagd of naast het bekende handboek van Weber (grootte en kleine uitgave! Ref.), alsnog het verschijnen van een soortgelijk werk verantwoord is te achten; hij komt echter tot de slotsom, dat een beknopt gehouden leerboek, waarin de nadruk wordt gelegd op den ecologischen kant, toch wenschelijk en noodzakelijk is te achten, als hulpmiddel voor hen, die te maken hebben met de toegepaste entomologie, de zoölogie, den boschbouw, den landbouw en voorts voor allen, die zich met het uitgebreide gebied der insectenkunde wenschen bezig te houden.

Ongetwijfeld heeft de schrijver hiermede een taak aanvaard, die hem ten volle toevertrouwd is. Immers is hij een van de meest vooraanstaande leerlingen uit de school van Prof. Escherich te München, heeft als boschbouw-entomoloog in Duitschland naam gemaakt en is bekend door zijn wetenschappelijke reizen en onderzoekingen in Oost-Azië, in Canada en in Zuid-Amerika, waar hij naast boschbouw-entomologische ook andere entomologische vraagstukken heeft bestudeerd.

Het boek maakt een in alle opzichten keurig verzorgden indruk en munt o.m. uit door talrijke, grootendeels origineele tekstfiguren, die met een onmiskenbaren flair zijn gekozen. De opzet van het boek is logisch en handig, de stijl vlot, eenvoudig en helder, zoodat het gemakkelijk leest en een niet geringe paedagogische waarde heeft.

De inhoud is verdeeld over 9 hoofdstukken, die achtereenvolgens behandelen: de systematische plaats der insecten (bldz. 1—6), de grondbeginselen van de organisatie van het insectenlichaam (bldz. 8—10), habitus, afmeting en aantal van de insecten (bldz. 11—18), de morfologie van het insectenlichaam en van zijn aanhangselen (bldz. 18—126), de organen van het insectenlichaam en hun verrichtingen (bldz. 131—263), de voortplanting (bldz. 265—315), de ontwikkeling (bldz. 316—361), de betrekking tusschen insecten en hun omgeving (ecologie) (bldz. 365—407) en het systeem der insecten (bldz. 410—480).

Een uiterst beknopt literatuur overzicht, dat alleen enkele der voornaamste werken, vnl. Duitse, vermeldt, en een register besluiten het geheel.

Het treft al dadelijk, dat de schrijver aan den uitwendigen en inwendigen bouw van het insectenlichaam (morfologie, anatomie, histologie), alsmede aan de voortplanting en aan de ontwikkeling een breede plaats inruimt. Uit de bewerking van dit gedeelte spreekt de geschoolde morfoloog, die een breede vergelijkend-anatomische opleiding heeft genoten. Daarnaast lijkt het ecologisch gedeelte ten deele te beknopt. Hierin geeft de schrijver weliswaar een goede uiteenzetting van de z.g. „abiotische” factoren, die van invloed zijn op het insect, meer in het bijzonder op de z.g. „gradatie”, waaronder men verstaat de massale vermenigvuldiging, daarbij den nadruk leggende op de betekenis van temperatuur en vochtigheid. Maar daarnaast worden de z.g. „biotische” factoren ten deele wel wat stiefmoederlijk behandeld. De schrijver zet de relaties uiteen, die tusschen insecten en de plantenwereld bestaan, en hij be-

